

हिन्द मजदूर किसान पंचायत [महाराष्ट्र]

दूरध्वनी क्र. ३५५३३६-७

२०४, राजा राममोहन रायें मार्ग,
गिरगाव, मुंबई: ४०० ००४:

राज्यव्यापी कार्यकर्ता परिषद

मंगळवार, दिनांक १२ जानेवारी, १९८८
सकाळी ९-०० ते दुपारी ३-००

जागा - वीर सावरकर स्मारक, शिवाजी पार्क,
महापौर निवासाजवळ, दादर, मुंबई.

ठ रा व :

आधुनिक भारताची अर्थ व्यवस्था जन्मापासूनच आजारी बालकासारखी राहिलेली आहे. इंग्रज साम्राज्यवादांनी भांडवलशाही व्यवस्था उभी केली. त्यापूर्वी सरंजामशाहीचे वर्चस्व होते. सामंतशाहीला सामावून घेऊनच इंग्रजांची आपली आर्थिक व्यवस्था उभारली.

स्वातंत्र्यानंतराहिले भारतीय अर्थव्यवस्था सरंजामशाही व भांडवलशाही यांचा मिलाफ झालेली व्यवस्था राहिली. जमिनदारी पध्दती नष्ट करण्याचा प्रयत्न सुस्वातीलाच अर्थ मनाने केल्यामुळे जमीन सुधारणा कार्यक्रमांत सत्ताधारी वर्ग मागेच राहिला. परिणामी, स्वातंत्र्यानंतर दीर्घकाळ पर्यन्त अन्न-धान्य उत्पादन टंचाईशी सामना करणे भाग पडले. हारित क्रांतीच्या गर्जना केल्यानंतराहिले अन्न - धान्याची टंचाई इतकी भासू लागली आहे की, सत्ताधारी वर्ग पुन्हा पी. स्ल. -४८० करार करण्याचा विचार करित आहे.

देशातील ५००० व्यावसायिक तथा औद्योगिक संस्थांमध्ये परदेशी सहकार्य घेतले जात आहे. हा आमच्या अर्थ व्यवस्थेमध्येहील साम्राज्यवादी घुसखोरीचा पुरावा आहे. ह्याद्वारे आपल्या देशातील कामगारांच्या रक्तातून व घामातून निर्माण झालेली संपत्ती देशाबाहेर धाडली जात आहे.

आपल्या देशातील संपत्ती परदेशांत जाण्याचे दुसरे एक कारण म्हणजे आंतरराष्ट्रीय नाणे निधीकडून आपण घेतलेली मोठी कर्जे होय. ..

बेजबाबदार भारत सरकारने कर्जे घेऊन आशियाई खेळ व गटानिरपेक्ष आंदोलन सम्मेलनांवर उधळपट्टी केली.

तथाकाथित मिश्र अर्थ व्यवस्थेमुळे केन्द्रिय नियोजन आणि एकाधिकार प्रवृत्तीला अधिकच वाव मिळाला. मोठ्या औद्योगिक व व्यावसायिक घराण्यांना हजारो-करोडो रम्यांचे दरवर्षी अनुदान देण्यांत आले. आणि पैशांअभावी सामाजिक सेवांचे काम जवळ जवळ बंद पडले. देशांत ३ कोटी लोकांची बेकार म्हणून सेवा विनिमय केन्द्रात नोंद झालेली आहे. ३० कोटी लोक गरीबीरेषेखाली जीवन जगत आहेत. आणि दरवर्षी लाखो लोक भूकबळी होत आहेत. ह्यावरून आपल्या देशाची अर्थ व्यवस्था किती रोगग्रस्त आहे, ह्याची ओळख पटते.

आपला शेजारी चीनने विकेंद्रित नियोजनाचा सफल प्रयोग केला. परंतु, आपल्या देशातील सत्ताधारी वर्ग मात्र त्यापासून कांहीही शिकण्यास तयार नाही. चीनने विकेंद्रिकरणाचा प्रयोग अशा काळात केला की ज्यावेळी सर्व कामे नियोजित आणि कम्युन द्वारा होत होती. वस्तुतः चीनकडे शेतियोग्य जमीन कमी आहे. परंतु, आमच्यापेक्षा कितीतरी पट लोकसंख्येला अन्न-धान्य पुरविण्याचे उद्दिष्ट त्यांनी पूर्ण केले आहे.

आमच्या आर्थिक आजाराचे प्रातिबंध राजनीतिक व सांस्कृतिक व्यवस्थेमध्येहि उमटले आहे. आपल्या लोकशाही घटनेमध्ये अधिकारांच्या अतिकेंद्रिकरणाची शक्यता आहे. आणीबाणीच्या नावाखाली हुकूमशाही राजवट आपल्याच्या प्रयत्नाला परिणामकारक विरोध करणारी व्यवस्था उपलब्ध नाही. श्रीमती इंदिरा गांधींनी लादलेली आणीबाणी, जनता सरकारचे अपयश [ह्या सरकारमध्ये समाजवादी मंत्री हात बांधल्यासारखे होते] आणि देशाच्या राजधानीला सैनिकांच्या शिबिराचे स्वप्न याचे, ह्या बाबी हे सिद्ध करतात की, भारताचा सत्ताधारी वर्ग संसदीय लोकतंत्राच्या माध्यमातून शासन चालविण्याची क्षमता हरवून बसला आहे. भारत सरकारची गटानिरपेक्षता ही दिखाऊ आहे. परदेशी धोरणांच्या संदर्भात भारत सोविएट राशियाबरोबर जेखडलेला आहे. त्यामुळे अफगाणी स्थानातील राशियन आक्रमणाविरोध तो आवाज उठवू शकला नाही. शस्त्र संधारासाठीहि भारताला राशियावरच अवलंबून राहावे लागते. उलट तथाकाथित आर्थिक विकास आणि शिक्षण ह्या संदर्भात अमेरिकेची मदत भारत घेत असतो. अमेरिकन संस्कृतीचा भारतावर इतका पगडा बसला आहे की ज्या देशात संसारीक समृद्ध व भोग यांचा त्याग करणा-या रामचंद्र आणि बौतमबुध्द यांच्या शिकवणीची परंपरा होती तो देश गरीबीच्या खोल दरीतून श्रीमंतीच्या

शिखरावर पोहोचाविणा-या भारतीय गळुंधी आदर्श म्हणून पूजा करित आहे.

अमेरिकन संस्कृतीच्या घुसखोरीने भारतीय संस्कृतीच्या आदर्श तत्वांची होळी केलेली आहे. साधु आणि तथाकांथत दैवी-शाक्तेवर विश्वास ठेवणा-या अंधश्रद्धा जोमाने वाढत आहेत.

भारत, पाकीस्थान, बंगला देश आणि ब्रह्म देशा ह्या सर्व क्षेत्रांची अंतर्गत व बाह्य संरक्षण व्यवस्थेसाठी एकेकाळी फक्त १,५०,००० सैन्य पुरेसे होते. परंतु आज मितीस भारताचे सत्ताधारी ह्यासाठी १२ लाख सेना आवश्यक आहे, असे मानतात. याचे एक कारण असे आहे की, जीवनावश्यक वस्तूंच्या सतत वाढणा-या किंमती आणि बेकारी ह्यांना आळा घालण्यासाठी व देशातील विभिन्न सामाजिक आणि स्थानिक जनतेच्या सांस्कृतिक आकांक्षा पुऱ्या करण्यांत अयशस्वी झाल्यामुळे सरकार विरुद्ध वाटणारा असंतोष दडपून टाकण्यासाठी एवढी मोठी फौज ठेवली जात आहे. दुसरे कारण, जे अलकडेच प्रकाशांत आले आहे, ते म्हणजे बाहेरचे आक्रमण ही महत्त्वाची बाब नाही. परंतु, हत्यारांवर खर्च होणा-या मोठ्या रकमेमधून मिळणारी लांच, ही महत्त्वाची बाब होय.

बोफोर्स सारखे प्रकरण दुसऱ्या कोणत्याहि देशांत घडले असते तर सरकारला त्यामुळे राजिनामा द्यावा लागला असता. परंतु, सत्ताधाऱ्यांनी देशाला अशा स्थितीत नेउन पोहोचावले आहे की, आपली अर्थ व्यवस्था, संस्कृति परदेशी धोरण गहाण ठेवले आहे. त्यामुळे देशाचे संरक्षण विक्री होत असताना त्याविरुद्ध कोणत्याहि प्रकारची प्रखर प्रतिक्रियेची उमेद करता येत नाही.

याचा असा मुळीच अर्थ नाही की देशातील सामान्य माणूस राष्ट्रीय संरक्षणाच्या बाबतीत उदासिन आहे. ज्या सभामध्ये या भ्रष्टाचारांची चर्चा होते तेथे लोक मोठ्या संख्येने हजर राहतात, हे या विधानाची ग्वाही देते. परंतु, वृत्तपत्रे, प्रस्थापित राजकीय पक्षांचे नेते आणि कामगार संघटना यांनी दिल्लीच्या तक्तावर बसलेल्या बेइमान टोळीच्या राष्ट्र विरोधी कारवायांचा निषेध करण्यासाठी जी भूमिका अदा करावयास हवी होती, ती केली नाही असे म्हणावे लागते.

भारतीय राजनीतिमध्ये होणारी मिली-जुली कुस्तीच्या संदर्भात डॉ. लोहियांना फार पूर्वी हे सांगितले होते. आज प्रत्येक मान्यताप्राप्त राजकीय पक्ष कोणत्याना कोणत्या राज्यात सत्तेवर आहे, किंवा सत्तेत हिस्सेदारी करित आहे.

म्हणून स्वाभाविकतःच त्यांना अशी भीती वाटते की, सार्वजनिक जीवनात गसरलेल्या भ्रष्टाचाराविरुद्धच्या संघर्षांमध्ये ते पूर्णपणे सामील झाले तर त्यांचाहि त्यातील लहान कां होईना पण हिस्सा असेल तर तोही उघडकीस येईल.

जनमानसाला परंपरागत व पुरातन दिशेने घेऊन जाण्यास सरकार आणि विरोधी पक्ष दोघाहि समप्रमाणांत जबाबदार आहेत. राजस्थानामधील देवराला सती प्रथेमध्ये इंदिरा कॉन्ग्रेस व विरोधी पक्ष ह्या दोघांनाहि स्वीचे समर्थन केले आहे. सरकार व विरोधी पक्ष दोघाहि सती प्रथेचा गौरव करीत आहेत.

ह्या परिस्थिती हिन्दू मजदूर किसान पंचायत असे मानते की, तिला उचित, राजनैतिक भूमिका अदा करावी लागेल. पंचायत "देश बचाव" सम्मेलन आयोजित करण्यांत पुढकार घेईल. भ्रष्टाचार आणि ह्या सरकारच्या विरुद्ध होणा-या कोणत्याहि जनसंघर्षात पंचायत भागीदारी करील.

महाराष्ट्र हिन्दू मजदूर किसान पंचायतच्या कार्यकर्त्यांची ही पारिषद हे स्पष्ट करू इच्छिते की, देशाच्या सुरक्षेसाठी परदेशी हस्तक्षेप तसेच भांडवलदार व बड्या जमिनदारांच्या कारस्थानापासून सावध राहिले पाहिजे.

शोशण मुक्त समाजाची निर्मिती करण्यासाठी ही पारिषद देशासमोर खालील किमान कार्यक्रम प्रस्तुत करीत आहे.

- १] कसणा-यांना जमीन व प्रत्येक भूमिहीन रावरांसाठी जागा
- २] सर्व मोठे उद्योग, व्यापार व वित्तीय महामंडळाचे राष्ट्रीयकरण तसेच ह्या उद्योगांचे कामगार द्वारा व्यवस्थापन.
- ३] [क] कृषी व कारखाना उत्पादन किंमतीमध्ये संतुलन
[ख] भूमिहीन व ग्रामीण जनतेवरील सरकारी व सहकारी कर्जाची माफी
[ग] पीक विमा सुरु करणे
[घ] गंगा व कृष्णा ह्या नद्यांना कालव्याद्वारे जोडणे.
[ङ] किमान व कमाल आमदानीचे प्रमाणे १ ते १० पर्यन्त निर्धारित करणे.

- ५] राज्यांना अधिक स्वायत्तता देणे व कांही प्रश्नांवर जनमत संग्रह व्यवस्थेची घटनेत तरतूद करणे.
- ६] एक गांव किंवा कांही गावे मिळून एक केन्द्र बनावणे आणि त्या केन्द्रामध्ये उच्चतर प्रशासकीय समन्वय यंत्रणा उभी करणे.
- ७] कार्यपालिका मधील सर्व अधिकार्यांची नागरीकाद्वारे निवड करणे
- ८] १५ वर्षांपर्यन्त सर्व मुलांना साक्षरते व मोफत शिक्षण
- ९] रोजगार हा मूलभूत हक्क म्हणून शाश्वती व बेरोजगारांना निवार्ह भत्ता.
- १०] विद्यमान सेनेमध्ये कपात करून सीमा संरक्षणासाठी आवश्यक तेवढे सैन्य ठेवणे. सार्वभौमिक सैनिक प्रशिक्षण आणि वरचेवर सैनिक शिक्षण शाखेची व्यवस्था ह्या उपक्रमामुळे कायम स्वस्माची सेना उपलब्ध होईल. आणि सीमांचे संरक्षण योग्य प्रकारे करता येईल.
- ११] आंतरराष्ट्रीय धोरणाच्या संदर्भात दोन बड्या शक्तिंच्यामध्ये गटानिरपेक्ष परदेशी धोरण.
- १२] मंडल आयोग शिफारशी लागू करणे .
- १३] बोफोर्स करार रद्द करणे. स्वित्झर्लंड च्या बँकांतील भारतीयांची खाली जप्त करावीत व त्याबाबतची माहिती प्रसिध्द करणे.
- १४] [क] झाडापासून बनविले जाणारे धागे व कापड ह्यावर कायद्यान्वये त्वरित प्रतिबंध
- [ख] साखर उद्योगातील चिपाडांच्या जळण म्हणून उपयोग करण्यास प्रतिबंध आणि कागद निर्मितीसाठी त्याचा उपयोग.
- [ग] कागद उद्योगांत झाडांच्या उपयोगास प्रतिबंध
- [घ] हिंमकेंपं कार्यकर्त्यांद्वारे वृक्षारोपण व संरक्षण अभियान सुरू करणे.
- १५] बेकारीमूलक कॉम्प्युटर तसेच स्वयंचालित यंत्रावर प्रतिबंध
- १६] जीवन निर्देशांकानुसार वेतन व भत्त्यांमध्ये सुधारणा.

[१७] बहुराष्ट्रीय कंपन्यां बरोबरचे सर्व करार रद्द करणे व त्यांना आपआपल्या देशात परत पाठावणे.

[१८] काळे कायदे रद्द करणे आणि विविध क्षेत्रातील जन-आंदोलनाविष्ये ह्या काळ्या कायद्यांच्या वापरास प्रतिबंध

[१९] बंद गिरण्या, कारखाने सरकारने ता. गात घेऊन कामगारांच्या भागदारीने चालवाव्यात.

[२०] आदिवासी, दलित, महिला व अल्पसंख्यांकावरील अत्याचाराचे निमूलन.

वरील कार्यक्रमांची अंमलबजावणी करण्यासाठी संघटित कामगार वर्ग तसेच ग्रामीण भागातील भूमिहीन, आदिवासी आणि श्रमिकांची अभेद्य एकजूट उभासून महाराष्ट्रातील विविध केन्द्रात व मुंबई, ठाणे, कल्याण ह्या औद्योगिक परिसरांत व अन्य औद्योगिक परिसरांत पंचायतच्या राष्ट्रीय अधिवेशनाने दिलेल्या आदेशानुसार "रास्ता रोको", "सत्याग्रह" व "जेल भरो" कार्यक्रम ११ ते १८ फेब्रुवारी १९८८ ह्या काळांत आयोजित करण्याचा संकल्प ही परिषद करित आहे. हा संघर्ष व्यापक करण्यासाठी समाविचारी संघटनांनी व संस्थांनी ह्या कार्यक्रमांत सहभागी व्हावे, असे आवाहन ही परिषद करित आहे.

..००..

सूचक :

अनुमोदक :